

1. Kaupunginvaltuusto

Sairaanhoito-oppilaitos. Kaupunginvaltuusto päätti lisätä Helsingin kaupungin sairaanhoito-oppilaitoksen ohjesäännön 11 §:ään uuden 8 kohdan, joka koski neuvottelukunnan jäsenten vaalia ja muuttaa ohjesäännön 11 §:n 10 §:ksi ja 10 § 11 §:ksi. Ammattikasvatushallitus vahvisti muutokset 1.9.1970 (27.5. 373 §, 30.9. 689 §, kunn. as. kok. n:o 100).

Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa sairaanhoito-oppilaitoksen 20. pl:aan kuuluvan mielisairaanhoitokoulun johtajan viran samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi opettajan viraksi 1.4.1970 lukien sekä oikeuttaa mielisairaanhoitokoulun johtajan viran nykyisen haltijan pysymään muutoksen jälkeen opettajan virassa (4.3. 167 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti, että sen hyväksymää takuupalkkajärjestelmää sovelletaan 1.8. lukien myös kaupungin sairaanhoito-oppilaitoksen mielisairaanhoitaja-jaoston tilapäisen johtajan osalta siten, että takuupalkkaluokkana on valtion A 24 palkkausluokka ja että takuupalkkaan sisältyy myös pukuraha sekä että tähän järjestelyyn muutoin sovelletaan kaupunginvaltuuston takuupalkkajärjestelmästä antamia päätöksiä (30.9. 711 §).

Sairaanhoito-oppilaitokseen päätettiin 1.1. 1971 lukien perustaa uusi johtajan virka (22) (10.6. 421 §).

Meltolan sairaala. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen myymään kertomusvuoden aikana enintään neljä Raaseporin tuberkuloosiipiirin kuntainliiton keskusparantolan, Meltolan sairaalan hoitopaikkaosuutta hintaan 19 100 mk per 1.1.1970 osuutta kohti (4.3. 166 §).

Kellokosken sairaala. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen myymään Orimattilan kunnalle enintään 15, Helsingin maalaiskunnalle enintään 10 ja Keravan kaupungille enintään 5 kaupungin käytössä olevista Kellokosken sairaalan sairaansijoista 18 469 mk:n hinnasta sairaansijaa kohti edellyttäen, että sairaansijat luovutetaan kertomusvuoden aikana (29.4. 310 §).

Testamenttilahjoitus. Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan Röykän sairaalassa v. 1967 kuolleen kotitaloudenhoitajatar Irene Salmisen testamenttaaman omaisuuden ja kehottaa kaupunginhallitusta ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin kaupungin etujen valvomiseksi asiassa (10.6. 458 §).

4. Sosiaaliset tehtävät

Huoltotoimi

Huoltolautakunnan nimen muuttamisesta sosiaalilautakunnaksi 12.3.1969 tehdyssä vt Mäkinen—Ollisen ym. aloitteessa sanottiin mm.: »Sosiaalihuollon hallinnosta 20.1.1950 annetun lain mukaan sosiaalihuollon ja sosiaalivastustusten ym. aloilla toimivan paikallisen luottamustoimisen lautakunnan nimenä on sosiaalilautakunta. Koska lain 5 § antaa mahdollisuuden ao. kunnan sosiaaliohjesäännössä antaa paikallista hallintoa koskevia lain edellyttämästä säännönmukaisesta hallintojärjestelystä poikkeavia mää-

räyksiä, toimii Helsingissä ko. alalla kolme lautakuntaa, nimittäin huoltolautakunta, lastensuojelulautakunta ja lastentarhain lautakunta. Kun Helsingin sosiaaliohjesääntö uusittiin em. lain tultua voimaan, pysytettiin paikallisen huoltohallintoelimen nimenä edelleen, päin vastoin kuin muissa kunnissa, huoltolautakunta. Sekä Turussa että Porissa, joissa lastenhuollon alalla toimii erillinen lautakunta, on sosiaalilautakunnan nimitys vahvistettu sosiaaliohjesääntöön ilman, että siitä tietääksemme olisi olennaista haittaa.» Aloitteentekijät esittivät, että kaupunginvaltuusto antaisi kaupunginhallituksen teh-

täväksi toimia siten, että ehdotus Helsingin huoltolautakunnan nimen muuttamisesta sosiaalilautakunnaksi tulee toimitetuksi kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi. Huoltolautakunta ilmoitti lausunnossaan mm. kannattavansa valtuustoaloitteesta tehtyä ehdotusta huoltolautakunnan nimen muuttamisesta sosiaalilautakunnaksi vastaavine ohjesääntöjen muutosehdotuksineen. Lautakunnan varapuheenjohtaja Ehrnrooth katsoi erivässä mielipiteessään, ettei aloitteen tulisi vielä tässä vaiheessa ja ennen vireillä olevia lainsäädännön uudistuksia antaa aihetta toimenpiteisiin. Lastensuojelulautakunta huomautti lausunnossaan, että koska sosiaalihuollon lainsäädännön uudistaminen useilla eri alueilla oli valmisteilla ja kun sosiaalihuollon uusimista varten oli asetettu erityinen komitea, ei aloitteen tässä vaiheessa tulisi antaa aihetta huoltolautakunnan nimen muuttamiseen. Samalla lautakunta kuitenkin katsoi, että kaupungin koko sosiaalihuollon hallinto-organisaatio olisi kiireellisesti tutkittava ja että tällöin olisi otettava riittävästi huomioon eri lautakuntien ja virastojen toiminnan kehittäminen siten, että huoltoon tulleiden perheiden asiat voitaisiin hoitaa mahdollisimman pitkälle saman lautakunnan toimesta. Kaupunginhallitus ilmoitti lähettäneensä v. 1965 valtioneuvoston asettaman sosiaalihuollon hallintokomitean ehdotusten osalta laaditun muistion Suomen Kaupunkiliiton hallitukselle tiedoksi. Samalla oli esitetty, että sosiaaliministeriölle annettavassa lausunnossa kiinnitettäisiin huomiota muistiossa esitettyihin näkökohtiin. Asiaa koskevassa, 20.10.1969 pidetyssä neuvottelussa olivat valtion edustajat ilmoittaneet suunnitelmien edelleenkin olevan siinä määrin keskeneräisiä, ettei paikallishallinnon uudelleen järjestelystä voitu sanoa mitään varmaa. Koska huoltolautakunnan nimen muuttaminen aloitteesta ehdotetulla tavalla edellyttäisi sosiaaliohjesääntöjen lukuisten kohtien muuttamista, samalla kun moniin kohtiin olisi muista syistä välttämättä tehtävä

asiallisiakin muutoksia, ei tässä vaiheessa näyttänyt tarkoituksenmukaiselta ryhtyä näin laajaan toimenpiteeseen, ennen kuin valtion viranomaisten piirissä omaksuttavat yleislinjat olisi saatu selville. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (15.4. 296 §).

*Huoltolautakunnan alaisten sairaalamais-
ten huoltolaitosten siirtämisestä sairaalalautakunnan alaiseksi* koskevassa, 12.3.1969 tehdyssä aloitteessaan kiinnittivät vt Paavola ym. huomiota siihen, että kaupungin sairaaloiden ja huoltolaitosten yhteinen sairaansijojen määrä on suhteessa väkilukuun eräs Euroopan korkeimpia. Tästä huolimatta on suuria potilasryhmiä, joille ei voida järjestää tarvittavaa hoitopaikkaa. Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa on kerrallaan 90—120 pitkäaikaispotilasta, jotka eivät tarvitse niin korkeatasoisen sairaalan hoitoa kuin HYKS alallaan edustaa. Toisaalta on todettava, että kaupungilta jää vuosittain käyttämättä n. 20 % käyttöoikeudesta em. sairaalassa. Tämä johtuu siitä, että korkeammantasoisien sairaanhoidon tarve eräillä lääketieteen aloilla on tyydytetty kaupungin omissa sairaaloissa. Kaupungin sairaansijat eivät ilmeisesti ole kyllin tehokkaassa käytössä. Syynä tähän on se, että sairaansijat jakaantuvat kahden hallinnonhaaran, huoltolautakunnan ja sairaalalautakunnan osalle, joiden hoitoonottamisperiaatteet ovat erilaiset. Turussa, Tampereella ja Lahdessa ovat kaikki sairaansijat yhden hallintoelimen alaisia, eikä näissä kaupungeissa ole mitään vaikeuksia potilaiden hoitoon saamisessa. Hoitolaitosten perustamiseen enempiä kuin niiden ylläpitoonkaan kaupunki ei saa valtionapua, mutta paikallissairaaloiksi muutettuina ja sairaalalautakunnan alaiseksi siirrettynä niiden käyttökustannuksiin samoin kuin uusien laitoksien perustamiseenkin kaupunki saisi valtionavun. Kaupunki menettää nykyisellään vuosittain useita miljoonia markkoja saamatta jääneiden valtionapujen muodossa. Tämän vuoksi kau-

1. Kaupunginvaltuusto

punginhallitusta olisi kehoitettava ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin huoltolautakunnan alaisten sairaalamaisten huoltolaitosten siirtämiseksi sairaalalautakunnan alaisuuteen. Samalla olisi ao. ohjesääntöihin tehtävä sellaiset muutokset, että huoltolautakunta vapautettaisiin sairaalahoidon tarpeessa olevien potilaiden hoidosta. Sairaalalautakunta totesi lausunnossaan, että sairaansijojen kokonaismäärästä (6 883) on vain 3 509 eli 51 % sairaalalautakunnan laitoksissa, 1 019 eli 15 % huoltolautakunnan (Koskelan sairaskoti) hallinnossa ja 2 355 eli 34 % kaupungin hallinnon ulkopuolisissa laitoksissa. Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa, joka on suurin ulkopuolinen sairaala, on kaupungilla 1 741 sairaansijaa. Näistä sairaalapaikoista jää jatkuvasti n. 300—500 käyttämättä sen vuoksi, etteivät varatut sairaansijat osittain sovellu kaupungin tarpeisiin ja että niitä osittain käyttävät kiireellisemmän hoidon tarpeessa olevat ulkokuntalaiset. Huoltolautakunnan sairaansijoja käytetään myös sellaisten hoidokkien hoitamiseen, jotka eivät ole varsinaisen sairaalahoidon tarpeessa. Suurin puute kaupungilla on pitkäaikaispotilaiden hoitopaikoista sekä synnytys- ja naistentautien paikoista. Kaupungin sairaaloiden on kaikkina vuorokaudenaikoina otettava vastaan ja sijoitettava sairaalahoittoon sitä tarvitsevat potilaat. Tämän vuoksi ei näitä sairaaloita voi muuttaa pitkäaikaisesti sairaiden hoitolaitoksiksi. Kaupungin sairaaloiden yhteensä n. 1 300 yleissairaansijasta voidaan vain n. 200 käyttää pitkäaikaisesti sairaiden hoitoon, psykiatristen sairaaloiden n. 1 750 sairaansijasta sen sijaan suurinta osaa käytetään pitkäaikaisesti sairaiden hoitoon. Lautakunta yhtyi aloitteessa mainittuun toteamukseen kaupungin sairaalahallinnon hajanaisuudesta. Huoltolautakunta ei katsonut voivansa yhtyä aloitteentekijäin käsitykseen, että puutteellisuudet ja epäkohdat johtuisivat pääosiltaan siitä, että huoltolautakunnan alaisena on sairaalamaista hoitoa antavia lai-

toksia. Huoltolautakunnan hallinnassa olevien sairaansijojen, 15 % kokonaismäärästä, siirtämisellä toiselle hallintokunnalle ei voida ratkaista kaupungin sairaansijakysymykseen liittyviä kokonaisongelmia. Se, että pitkäaikaissairaiden hoitopaikoista on jatkuvasti puutetta, johtuu lautakunnan käsityksen mukaan siitä, ettei sairaaloiden yhteyteen ole valtuuston 7.5.1958 tekemässä päätöksessä edellytetyllä tavalla perustettu hoito-osastoja em. sairaita varten. Helsingin yliopistollisen keskussairaalan ja kaupungin sairaaloiden välistä työnjakoa olisi selvennettävä siten, että keskussairaalassa annettaisiin siellä käytössä olevien sairaansijojen edellyttämässä laajuudessa korkeatasoista sairaanhoitoa, jolloin tämä tarve vähenisi kaupungin sairaaloissa ja pitkäaikaissairaiden hoitomahdollisuudet lisääntyisivät vastaavasti. Voimassa olevan huoltoapulain mukaan lautakunta on velvollinen ylläpitämään vanhain- ja sairaskoteja ym. huoltolaitoksia. Tämä velvoitus voidaan poistaa ainoastaan lainmuutoksella. Koska sairaansijojen lukumäärä ei organisaation muutoksella lisäännä eikä hoitopaikkojen käyttö lautakunnan hallussa nyt olevien sairaansijojen osalta voi tehostua, kun ne jo toimivat miltei 100 %:n kuormituksella, olisi ryhdyttävä myös muihin toimenpiteisiin erityisesti avohoidon tehostamiseksi. Ongelman selvittämiseksi olisi terveydenhoitolautakunnan, sairaalalautakunnan ja huoltolautakunnan keskeinen työnjako perusteellisesti analysoitava ja samalla harkittava, olisiko näiden lautakuntien lisäksi perustettava kaikkia kolmea lautakuntaa edustava yhteinen suunnitteleva elin, joka edustaisi em. lautakuntien koko tehtäväkenttää. Valtionapua koskevalta osalta lautakunta huomautti, että lääkintöhallitus ei ole hyväksynyt itäisen sairaalan rakennusohjelmaan suunniteltua pitkäaikaissairaiden osastoa eikä myöskään Kivelän sairaalan ko. sairaiden osastorakennusta valtionapuun oikeuttaviksi. Kaupunginhallitus ilmoitti, että sosiaalihallituksen

ja lääkintöhallituksen yhteistyötoimikunnan keväällä v. 1969 julkaistun mietinnön mukaan pitkäaikaisesti sairaiden hoitokysymystä on käsitellyt valtioneuvoston asettama erityinen toimikunta. Valtion taholla olevien suunnitelmien ja kannanottojen selville saamiseksi on kaupungin ja valtiovalan ao. edustajien kesken pidetty v. 1969 kaksi neuvottelua ja kertomusvuonna yksi neuvottelu pitkäaikaissairaiden hoidon ja huoltolautakunnan alaisten laitosten hallinnon vastaisesta järjestelystä. Valtion edustajat ilmoittivat tällöin, että lääkintöhallituksen ja sosiaalihuollon yhteistyötoimikunta on omaksunut sen kannan, että sairaalamaiset laitokset olisi vähitellen pyrittävä keskittämään sairaalalautakunnan tai vastaavan lautakunnan alaisuuteen. Työnjako ja vastuukysymys olisi käsiteltävä välittömästi ja kysymys valtionavun saamisesta selvitettävä erikseen. Kaupunginhallitus asetti 8.12.1969 pitkäaikaishoidon järjestelykomitean laatimaan yleissuunnitelman toimenpide-ehdotuksineen pitkäaikaissairaiden henkilöiden hoidon vastaisesta järjestelystä sekä huoltolautakunnan, sairaalalautakunnan ja terveydenhoitolautakunnan yhteistoiminnan tehostamisesta em. hoidon osalta. Kaupunginhallituksen tarkoituksena on kaikin tavoin tehostaa tarpeellisten selvitysten saamista samoin kuin toisaalta em. lautakuntien sekä toisaalta niiden alaisten virastojen välistä yhteistoimintaa siten, että saadaan aikaan riittävät edellytykset tarkoituksenmukaisille järjestelyille. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (28.10. 802 §).

Mustalaisasian hoidon parantamista tarkoittavassa aloitteessaan vt Loikkanen mainitsi, että mustalaisten asema on ollut ongelmallinen jo kauan ja että sitä on yritetty parantaa sosiaalihuollon keinoin. Aloitteentekijä katsoi, että kun mustalaisten asemaa ei olemassaolevilla organisaatioilla ole saatu kohennetuksi ja kun huoltovirastoon palkatun mustalaisyhteisön toiminta ei ole vastan-

nut sille asetettuja toiveita, kaupunginhallitusta olisi kehotettava heti suorituttamaan tutkimus mustalaisasiain hoidossa toimivien organisaatioiden asemasta sekä annettava kaupunginvaltuuston määriteltäväksi näille kuuluvat tehtävät ja vastuu. Lisäksi olisi selvitettävä ja määriteltävä kaupungin virallinen kanta mustalaisten laitoshuollosta ja erityisesti huolehdittava, ettei mustalaisten kohdalla tapahdu syrjintää ja huollon laiminlyöntiä. Lastensuojelulautakunta mainitsi, että mustalaisväestön asuntoasian vaikea ongelma on toistaiseksi suurelta osalta järjestämättä ja vaatii laajakantoisia kokonaan käsittäviä toimenpiteitä. Huoltoviraston aloitteesta järjestettiin v. 1969 neuvottelu Helsingin ja lähikuntien alueella asuvien mustalaisten ongelmista. Sen jälkeen asetettiin epävirallinen työryhmä laatimaan toimintaluonnos romaanien ongelmien käsittelemiseksi. Yleisesti todettiin, ettei lastenkotisijoitusta voida pitää parhaana mahdollisena ratkaisuna. Lastensuojeluviranomaisten työ mustalaisperheiden hyväksi noudattaa lastensuojelutyön yleisiä periaatteita, joten heitä ei voida katsoa syrjityn lastensuojelutoimen piirissä. Mustalaisyhteisöä on sijoitettu kaupungin omiin laitoksiin, mutta parhaiten ovat tähän tarkoitukseen soveltuneet Mustalaislähetyksen laitokset. Huoltolautakunta mainitsi, että mustalaisyhteisön helsinkiläisten mustalaisten olosuhteista suoritettaman tutkimuksen mukaan sai syksyllä v. 1969 huoltoapua yli 16-vuotiaista helsinkiläismustalaisista n. 60 %. Vastaava luku muun väestön osalta v. 1968 oli 7.8 %. Pysyvän kunnollisen asunnon puute on mustalaiskysymyksen keskeisimpiä ongelmia. Liikkuvuus estää myös usein lasten menestyksellisen koulunkäynnin, ammattikoulutuksen saamisen ja työhön sijoituksen. Asuntovaikeudet muodostavat suurimman syyryhmän lapsia lastensuojeluhoitoon sijoitettaessa. Helsingin ja lähikuntien viranomaisista on muodostettu työryhmä, jonka laatiman muistion osalta lopulliset neuvottelut ovat vielä

1. Kaupunginvaltuusto

kesken. Tämän vuoksi olisi aiheellista odottaa näiden neuvottelujen päättymistä, ennen kuin asiassa ryhdytään enempiin toimenpiteisiin. Huoltoviraston käsityksen mukaan mustalaiskuraattori on erittäin uutterasti paneutunut tehtäviinsä eikä hänen tehtävänsä Mustalaisyhdistyksen puheenjohtajana ole tiettävästi haitannut virkatehtävien hoitoa. Kaupunginhallitus totesi, että sen taholta on viime aikoina useassa yhteydessä pyritty parantamaan niiden mustalaisten asuntoloja, joiden katsotaan pysyväisluonteisesti asustavan Helsingissä. Kaupunginhallitus kehotti 22.12.1969 kiinteistölautakuntaa viipymättä osoittamaan esittämänsä 6 asuinrakennusta huoltolautakunnan käyttöön vuokrattaviksi asunnon kiireellisessä tarpeessa oleville mustalaisperheille. Kun mustalaisväestön sijoittumisen ja sosiaalistumisen kannalta parhaana ratkaisuna on pidettävä sitä, että perheet sijoittuvat muun väestön keskuuteen, kaupunginhallitus kehotti 7.9.1970 asunnonjakotoimikuntaa sijoittamaan 10 mustalaisperhettä eräisiin kertomusvuoden syksynä kaupungin toimesta valmistuviin kerrostaloihin. Samaten kehoitettiin kiinteistölautakuntaa harkitsemaan osakehuoneistojen ostamista vapailta markkinoilta tähän tarkoitukseen, mikäli huoneistoja olisi kohtuulliseen hintaan saatavissa. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kiinteistövirastoa kiireellisesti hakemaan sosiaalihuoltokannalta avustusta valtion kertomusvuoden tulo- ja menoarvioon merkitystä määrärahasta asuntojen hankkimiseksi mustalaisperheille. Täkäläisten mustalaisjärjestöjen osalta kaupunginhallitus totesi, että ne kumpikin ovat valtakunnallisia järjestöjä, jotka toimivat itsenäisesti eikä kaupunki voi määrittellä sanotuille organisaatioille kuuluvia tehtäviä ja vastuuta. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (28.10. 803 §).

Huoltolautakunnan alaisten vanhustenhuoltolaitosten hoitomaksutaksan vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa sai-

raala- tai sairaskotimaista hoitoa antavissa huoltolautakunnan alaisissa vanhustenhuoltolaitoksissa eli Koskelan sairaskodissa, Kustaankartanon vanhainkodin sairaosastossa, Myllypuron sairaskodissa sekä Roihuvuoren, Riistavuoren ja Suursuon vanhainkodeissa hoidettavina olevien henkilöiden, myös erikoismaksuluokan potilaiden, sekä Tervalammen työlaitokseen hoidettavaksi sijoitetuilta perittävän hoitokorvauksen tulemaan voimaan 1.11.1970 lukien sekä kumota 6.9.1967 tekemänsä päätöksen huoltolautakunnan alaisten vanhustenhuoltolaitosten hoitomaksutaksan vahvistamisesta ko. hoitopaikkojen osalta. Vanhustenhuoltolaitosten yleinen hoitomaksutaksa samoin kuin Tervalammen työlaitoksen hoitomaksutaksa alistettiin sosiaalihuoltokannalta ja muilta osin Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupungin vanhustenhuoltolaitoksissa sovellettava hoitomaksutaksa vastedeskin perustuu samoihin periaatteisiin kuin sairaalamaksut (14.10. 752 §, 1971 kunn. as. kok. n:o 204).

Kaupungin varoista maksettavan asumistuen suorittaminen eräille vanhuksille. Valtionavustukseen perustuva vanhusten asumistuki saatiin aikaan kansaneläkkeeseen suoritettavaa tukilisästä ja asumistuesta 4.7.1969 annetulla lailla, joka tuli voimaan 1.1.1970 lukien. Tämän asumistukijärjestelmän voimaantulon johdosta kaupunginvaltuusto kumosi v:n 1970 talousarvion käsittelyn yhteydessä 18.12.1963 tekemänsä päätöksen väliaikaisen asumistuen maksamisesta 1.1.1970 lukien. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto kuitenkin hyväksyi toivomusponnen, jonka mukaan kunnallista asumistukijärjestelmää jatketaan niiden vanhusten osalta, joiden asumistuki pienenee tai jotka menettävät sen kokonaan. Toivomusponnen johdosta kaupunginhallitus ilmoitti, ettei ponnassa edellytettyihin toimenpiteisiin voitu välittömästi ryhtyä, koska talousarvioon ei

ollut varattu määrärahaa tätä tarkoitusta varten ja koska ei ollut riittävää selvyyttä uuden asumistukijärjestelmän vaikutuksista. 13.4.1970 antamassaan selvityksessä huoltolautakunta ilmoitti, että kaupungin varoista suoritettiin väliaikaista asumistukea v. 1969 yht. 2 531 tapauksessa. Näistä oli yksinäisiä henkilöitä 2 259 ja aviopuolisoita 272. Sanottuna vuonna suoritettiin väliaikaista asumistukea yht. 1 174 934 mk ja sen keskimääräinen suuruus oli n. 45 mk/kk. Kansaneläkkeeseen liittyvän asumistuen enimmäismäärä on Helsingin kuntaryhmässä yksinäisen henkilön osalta 132 mk/kk ja lapsettoman avioparin osalta n. 158 mk/kk. Tukilisä ja asumistuki suoritetaan täysimääräisenä, ellei yksinäisen eläkkeensaajan vuositulo ylitä 300 mk tai ellei aviopuolisoiden yhteinen vuositulo ylitä 480 mk, tämän jälkeen suoritetaan tukilisä ja asumistuki vähennettyinä. Lautakunnan mielestä täydentävää asumistukea myönnettäessä on edelleen kiinnitettävä huomiota tuen tarpeeseen ja ettei sitä voida maksaa pelkästään sillä perusteella, että henkilö aikaisemmin sai asumistukea. Jos asumistukijärjestelmää jatketaan siten, että kaupunki maksaa entisen ja uuden asumistuen välisen erotuksen, raja olisi asetettava johonkin tiettyyn markkamäärään, esim. 5 mk:aan/kk. Täydentävän kunnallisen asumistuen maksaminen n. 700 vanhukselle tulisi vuosittain maksamaan enintään 250 000 mk. Valtuusto hyväksyi sen toimenpiteen, että kaupunginhallitus oikeuttaa huoltolautakunnan käyttämään huoltoapua varten merkitystä määrärahasta, sen käyttöä tarkoitusta muuttaen, enintään 300 000 mk kaupungin varoista annettavan väliaikaisen asumistuen lisän myöntämiseen huoltolautakunnan 13.4. tekemässä esityksessä mainitulla tavalla niille v:n 1969 joulukuussa vanhusten väliaikaista asumistukea saaneille, taloudellisen tuen tarpeessa oleville vanhuksille, joiden kansaneläkelaitokselta saama asumistuki on pienempi kuin kaupungin varoista aikaisemmin suoritettu vanhusten väliaikainen asu-

mistuki tai joiden asumistukianomuksen kansaneläkelaitos on hylännyt (13.5. 358 §).

Huoltovirasto. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää varat. Osmo Toivolalle eron huolto-toimen toimitusjohtajan virasta 1.4.1971 lukien (9.12. 938 §).

Koskelan sairaskotiin päätettiin 1.1.1971 lukien perustaa seuraavat uudet virat: yksi psykologin puolipäivävirka (26) ja yksi keittäjän (7) virka sekä kaksi toimistoapulaisen (8) virkaa (10.6. 421 §). Sairaskodin kaksi vakinaista lasinpesijän (6) virkaa päätettiin 1.7.1970 lukien muuttaa samaan palkkaluokkaan kuuluviksi välinehuoltoapulaisen viroiksi (17.6. 528 §).

Kustaankartanon vanhainkodin 16. pl:aan kuuluva apulaisyölihoitajan virka päätettiin muuttaa 18. pl:aan kuuluvaksi yölihoitajan viraksi ja 6. pl:aan kuuluva välinehuoltoapulaisen puolipäivävirka samaan palkkaluokkaan kuuluvaksi välinehuoltoapulaisen kokopäiväviraksi, molemmat 1.1.1971 lukien (30.9. 707, 708 §).

Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena vastaanottaa Sakari ja Hilda Seppälän vanhainkodille lahjoittaman Philips-merkkisen television (2.9. 612 §).

Roihuvuoren vanhainkotiin päätettiin perustaa 1.1.1971 lukien seuraavat uudet virat: yksi askartelutyönohjaajan (11) ja yksi toimistoapulaisen (8) virka sekä kaksi hoitajan (10) virkaa (10.6. 421 §).

Riistavuoren vanhainkotiin ja vanhusten asuntolaan päätettiin perustaa 1.1.1971 lukien yksi askartelutyönohjaajan (11) virka (10.6. 421 §).

Suursuon vanhainkotiin päätettiin 1.1.1971 lukien perustaa jäljempänä mainitut uudet virat: yksi farmaseutin puolipäivävirka (18) ja yksi autonkuljettajan (12) virka sekä kymmenen hoitajan (10) ja kymmenen hoitoapulaisen (5) virkaa (10.6. 421 §).

Myllypuron sairaskotiin päätettiin 1.1.1971 lukien perustaa seuraavat virat: yksi A 30 palkkausluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva apulaisyliäkäarin virka, yksi 23.

1. Kaupunginvaltuusto

pl:aan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva talouspäällikön virka, yksi 20. pl:aan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva ylihoitajan virka, yksi 15. pl:aan kuuluva emännän virka sekä yksi 13. pl:aan kuuluva kirjanpitäjän virka (9.12. 943 §).

Sosiaalihuoltokunnalle päätettiin esittää, että se tekisi lääkintöhallitukselle esityksen Myllypuron sairaskodin 220 hoitopaikan merkitsemisestä lääkintöhallituksessa pidettävään laitossairaalaluetteloon (16.9. 668 §). Lääkintöhallitus oli 18.11.1970 hyväksynyt tehdyn esityksen. Lisäksi lääkintöhallitus oli apteekkilaitoksesta v. 1928 annetun lain 26 §:n 2 mom:n nojalla päättänyt antaa sairaskodille luvan hankkia, valmistaa ja jakaa lääkkeitä potilaille lääkintöhallituksen yleiskirjeessä n:o 1369 annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti (16.12. 954 §).

Kontulan vanhustenhuollon keskus. Merkittiin tiedoksi, että sosiaalihuolto oli 24.7. ilmoittanut, että se oli hankkinut valtuuston 17.12.1969 hyväksymästä Kontulan vanhustenhuollon keskuksen perustamissuunnitelmasta Uudenmaan läänin sosiaalihuollon piiritarkastajan lausunnon ja v. 1967 annetun valtioneuvoston päätöksen mukaisesti myös sisäasiainministeriön lausunnon sekä ettei sillä ollut huomauttamista suunnitelman osalta. Lisäksi sosiaalihuolto oli ilmoittanut, että vanhustenhuollon keskuksen suunniteltujen erityyppisten toimintapisteiden osalta ainoastaan vanhainkodin piirustukset on aikanaan alistettava sosiaalihuoltokunnan vahvistettavaksi (2.9. 566 §).

Tervalammen työlaitos. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1967 talousarvioon Suursuon vanhainkotiä varten merkityn määrärahan säästöstä enintään 200 000 mk Tervalammen työlaitoksen uuden asuntolan sekä vanhan asuntolan ja ruokalan laajennustöiden loppuun suorittamista varten (21.1. 61 §).

Vuoden 1967 talousarvion pääomamenoihin Tervalammen työlaitoksen sikalan lantalan suurentamista ja kunnostamista varten

merkitystä määrärahasta päätettiin käyttää 28 000 mk työlaitoksen jäteveden puhdistamon tehon parantamiseksi tarvittavia muutos- ja laajennustöitä varten rakennusviraston 13.7. laatimien suunnitelmien mukaisesti. Työt saatiin aloittaa valtionapuasian ratkaisua odottamatta (9.12. 946 §).

Avustukset. Kaupunginvaltuusto oikeutti huoltolautakunnan ylittämään kertomusvuoden talousarvioon Kovaosaisten Ystävät-yhdistykselle merkittyä määrärahaa enintään 24 000 mk:lla lisäavustuksen myöntämiseksi naisalkoholisteille tarkoitetun ensisuoja- ja hoitokotitoiminnan aloittamisesta sekä ylläpitämisestä entisen Antinkodin vanhainkodin huonetiloissa kertomusvuonna aiheutuvan tappion korvaamiseksi (15.4. 294 §).

Kuolinpesien omaisuus. Kaupunginvaltuusto päätti ottaa vastaan seuraavien kuolinpesien omaisuudet valtioneuvoston päätöksissä mainituilla ehdoilla. Kuolinpesien käteisvarat päätettiin käyttää Laajasaloon rakennettavan vanhusten asuntolan rakennuskustannusten rahoittamiseen: 6.1.1969 kuolleen Saima Leposen, 28.6.1969 kuolleen Toivo Partasen, 17.2.1969 kuolleen Ella Tähtisen, 25.5.1969 kuolleen Eeva Hartikaisen, 4.5.1967 kuolleen Hilma Lampon, 30.5.1968 kuolleen Nelli Syvävuon ja 13.10.1967 kuolleen Ester Andelinin omaisuudet sekä edesmenneiden aviopuolisoiden Väinö ja Milma Saarikiven omaisuuden (18.2. 141 §, 2.9. 565 §, 16.9. 637 §, 14.10. 745 §, 16.12. 970 §).

Lastensuojelutoimi

Viranhaltijat. Merkittiin tiedoksi, että kaupunginvaltuuston 3.12.1969 lastensuojelun toimitusjohtajan virkaan valitsema valtiot. tri Reino Rissanen oli 23.5.1970 ilmoittanut kaupunginvaltuutukselle, ettei hän ota vastaan sanottua virkaa. Kaupunginvaltuusto oli kehottanut lastensuojelulautakuntaa julistamaan viran uudelleen haettavaksi (10.6. 416 §).

Tutkimuksen suorittamisesta perheiden isätömyyden aiheuttamien vaikeuksien poistamiseksi 18.12.1968 tekemässään aloitteessa kiinnittivät vt Benson ym. kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen huomiota siihen, että yhä useammat lapset jäävät ilman isää, koska vuosittain menettää isän avioeron kautta n. 1 500 lasta, isän kuoleman kautta n. 400 lasta ja n. 600 syntyy aviottomana. Vastuu lasten huollosta ja kasvatuksesta joutuu täten äitien kannettavaksi. Näitä yksinäisiä äitejä on Helsingissä lähes 10 000, jotka huoltavat yhteensä n. 13 000 alle 18-vuotiasta lasta. Isättömien perheiden asema on monessa suhteessa vaikea sekä taloudellisten, kasvatuksellisten että muiden kysymysten takia. Melkein ainoa apu, jonka kaupunki nykyään tarjoaa näille isättömille perheille on lastenkoti tai huoltoapu. Vaikka taloudellisten vaikeuksien lieventäminen suurimmalta osaltaan kuuluu valtiovallan toimenpiteisiin, voisi myös kaupunki luoda positiivisia, muita kuin huoltoavun piiriin kuuluvia ratkaisuja isättömien perheiden vaikeuksien poistamiseksi. Tällaisia ovat esim. koulutusohjelma, asunto-ohjelma, lomaohjelma ym. sekä myös sellainen neuvontapalvelu, josta yksin jäävät äidit saavat paitsi juriidista apua myös muita perheen eteenpäin viemiseksi tarvittavia ohjeita ja neuvoja. Isän vastuuta korostavaa opetusta ja valistusta voitaisiin ennakolta ehkäisevänä järjestää niin, että avioerojen määrä vähenisi tai vastuu avioerotilanteessa jäisi tasapuolisesti molempien vanhempien kannettavaksi. Tämä koskee tietenkin soveltuvin osin myös niitä isiä, jotka jäävät yksin huolehtimaan perheistään. Lastensuojelulautakunta mainitsi, että sen toimialaan kuuluvat yksinäisten perhehuoltajien tukemiseen tähtäävät seuraavat toimenpiteet: aviottomien lasten valvonta, jonka yhteydessä pyritään äitejä opettamaan yhteiskunnan tarjoamien palvelusten käyttöön; eräiden avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten sijoitus esim. siksi aikaa, kun äiti suorittaa koulunkäyntinsä loppuun tai osallistuu am-

mattikursseihin; äitien ohjaaminen avioerolausuntojen antamisen yhteydessä ja ns. asunnonsaantilausunnot ja asumistuen antamista koskevat lausunnot; kesäsijoitustoiminta; elatusapujen selvittely ja avustaminen elatusavun perimistä koskevissa asioissa; perhelisän ja erityislapsilisän sekä sijaishuollon järjestäminen lapsille sosiaalisissa hätätilanteissa.

Elatusavun ennakoja suoritettiin v:n 1968 aikana yhteensä n. 1 650 000 mk. Lautakunnan käsityksen mukaan yksinäisiä perhehuoltajia ei pitäisi asettaa poikkeusasemaan valvonnan eikä tarkastuksen suhteen, koska esim. avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten valvonta koetaan usein negatiivisena asioihin puuttumisena. Helsingin asunto-tilanne on siksi vaikea, että asunto-ongelmien ratkaisuisa ei ole läheskään aina kyetty auttamaan. Lautakunta katsoi, että lastensuojeluvirastossa suoritettavaa perheneuvontatyötä olisi edelleen tehostettava. Aloitteessa tarkoitettua pitkän tähtäyksen toimintaa ei kuitenkaan ole vielä pystytty järjestämään. Asianomaisten hallinnonhaarojen tulisikin kiireellisesti tehdä suunnitelmat käytännön toimenpiteisiin ryhtymisestä. Kaupunginhallituksen v. 1964 asettama nuorisokomitea on kaupunginhallitukselle v. 1969 jättämässään mietinnössä muun ohella varsin perusteellisesti käsitellyt avohuollon kehittämismahdollisuuksia sekä yksinäisten huoltajien lasten tarvitseman erityisen tuen järjestämistä. Komitean ehdotukset pyritään mahdollisuuksien mukaan käsittelemään vielä kertomusvuoden kevään aikana. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.3. 229 §).

Hyvösen lastenkoti. Merkittiin tiedoksi, että lääninhallitus oli 22.1. vahvistanut valtuuston 29.10.1969 tekemän päätöksen, joka koski eräiden kaupungin hallussa olevien lahjoitusrahastojen lakkauttamista sekä varojen käyttämistä uuden Hyvösen lastenkodin perustamiskustannusten osarahoitukseen (18.2. 102 §).

1. Kaupunginvaltuusto

Oulunkylän erityislastenkoti. Kaupunginvaltuusto hyväksyi arkkitehtien Aili ja Niilo Pulkan laatimat, 30.10.1969 päivätyt Oulunkylän erityislastenkodin luonnospiirustukset n:o 1—7. Lisäksi kaupunginvaltuusto kumosi v. 1968 tekemänsä päätöksen, jolla oli hyväksytty em. arkkitehtien laatimat 13.7.1968 päivätyt erityislastenkodin ensimmäiset luonnospiirustukset n:o 1—7 (10.6. 451 §). Hoitokoti Metsäkumpua varten v:n 1969 talousarvioon merkitystä määrärahasta päätettiin käyttää 300 000 mk erityislastenkodin rakennustöiden aloittamiseen (25.11. 891 §).

Vaihetyökeskus. Lastensuojelulautakunnan ilmoituksen mukaan oli v. 1967 perustetun Vaihetyökeskuksen kapasiteetti osoittautunut riittämättömäksi. Lautakunta oli ehdottanut laitoksen, jonka päätehtävänä on niiden kehitysvammaisten työllistäminen, jotka eivät pysty kilpailemaan vapailla työmarkkinoilla, laajentamista. Kaupunginvaltuusto oikeutti 1) lastensuojelulautakunnan laajentamaan 1.9.1970 lukien Vaihetyökeskusein suojatyökeskuksen lautakunnan esittämällä tavalla 135 hoitopaikkaa käsittäväksi ja 2) kaupunginhallituksen ylittämään kertomusvuoden pääomamenoihin osakkeiden ostamiseen, merkitsemiseen ja lunastamiseen merkittyä määrärahaa enintään 500 940 mk:lla lastensuojelulautakunnan käyttöön talossa Kumpulantie 1 sijaitsevan pienteollisuustalon 7. kerroksesta ostettavien, 548 m²:n suuruisten huoneilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden kauppahinnan ja kaupasta menevän leimaveron maksamiseksi. Päätös alistettiin 1) kohdan osalta sosiaalihuollituksen ratkaistavaksi (1.4. 266 §).

Hoitolaitokset, kuljetuskustannukset ym. Kaupunginvaltuusto oikeutti lastensuojelulautakunnan ylittämään v:n 1969 talousarvioon kuuluvia lastensuojelutoimen seuraavia määrärahoja yht. 40 674 mk:lla: tarverahat, vaatemenot, hoitolaitokset ja kuljetuskustannukset (4.3. 164 §).

Sopimus jäteveden puhdistamon rakentamisesta Sipooseen. Helsingin maanviljelysinsinööripiiri kehotti 19.9.1969 Sipoon kunnan Vesterskogin kylässä sijaitsevan Mörttrasket-

nimisen lammen rannalla olevia laitoksia eli kaupungille kuuluvaa Päivölän lastenkotia, Suomen Pelastusarmeijan Säätiön omistamaa Särkilammen kurssikeskusta ja Virkamiesliiton omistamaa Ahtelan toipilaskotia ryhtymään toimenpiteisiin lammen saastumisen ehkäisemiseksi. Rakennusviraston alustavan lausunnon mukaan Särkilammen kurssikeskuksen ja Päivölän lastenkodin jätevedet voitaisiin pumpata lammen pohjaan laskettavan yhteisen painejohdon kautta vastakkaiselta rannalta lähtevään laskuojaan. Maanviljelyspiiri ilmoitti lastensuojeluvirastolle, että jätevesien johtaminen em. tavalla lammen laskukohtaan oli tehokkain vesien suojeleminen toimenpide Särkilammen kurssikeskuksen ja Päivölän lastenkodin osalta. Ahtelan toipilaskodin jätevesihuolto olisi sen sijainnin vuoksi hoidettava erillisenä. Myöhemmin suunniteltiin jätevesihuolto hoidettavaksi siten, että lastenkodin ja kurssikeskuksen jätevedet johdettaisiin kurssikeskuksen tonttialueelle rakennettavan pumpaamon kautta painejohtoa pitkin Ahtelan toipilaskodin alueelle, jonne rakennettaisiin yhteinen puhdistuslaitos. Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen tekemään Suomen Pelastusarmeijan Säätiön ja Virkamiesliiton kanssa asiameiesticimiston 13.10. päivätyin esityksen n:o 1588 mukaisen sopimuksen em. laitosten jätevesien puhdistamisesta ja johtamisesta Sipoon kunnan Vesterskogin kylässä sijaitsevan Mörttrasketlammen laskuojaan (9.12. 945 §).

L a s t e n t a r h a t

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto päätti, että kertomusvuoden aikana toimintansa aloittavia Vuosaaren, Kontulan 2., Pihlajamäen 2., Veräjämäen, Hilapellon, Puu-Maunulan, Pihlajiston 1. lastentarhaa ja -seimeä, Kontulan »viipalelastentarhaa» sekä

Töölön Terveyskeskuksen lastenseimeä varten perustetaan seuraavat uudet virat: 1.8.1971 lukien neljä lastentarhanjohtajan (18) virkaa, yksi lastentarhanjohtajan (17) virka ja kolme lastentarhanopettajan (16) virkaa; 1.9.1971 lukien yksi lastentarhanjohtajan (17) virka, viisitoista lastentarhanopettajan (16), neljä lastenseimenopettajan (15) ja kahdeksan lastenhoitajan (9) virkaa; 1.10.1971 lukien yksi lastentarhanjohtajan (17), yksi lastenseimenjohtajan (16) ja yksi lastenseimenopettajan (15) virka, kaksi lastentarhanopettajan (16) ja viisi lastenhoitajan (9) virkaa; 1.11.1971 lukien yksi lastentarhanjohtajan (18) virka, kaksi lastentarhanopettajan (16) ja kolme lastenhoitajan (9) virkaa sekä yksi lastenseimenopettajan (15) virka (17.6. 529 §). Lisäksi päätettiin lastentarhoihin perustaa 1.1.1971 lukien kaksi päiväkodinopettajan (16) ja kaksi lastenhoitajan (9) virkaa sekä yksi lastentarha-apulaisen (4) virka (10.6. 421 §).

Oppivelvollisuuden alkamisesta lykkäystä saaneiden lasten päivähoidon jatkaminen. Päätöksessään v. 1969 (ks. s. 37) ko. lasten päivähoiton järjestämisestä lastentarhain lautakunnan toimesta kaupunginvaltuusto samalla edellytti, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta kansakoulujen yhteyteen perustettaisiin lukuvuoden 1970/71 alkaessa koulukypsyysluokkia tarvittava määrä. Kaupunginhallitus pyysi kouluhallitukselta lupaa näiden luokkien perustamiseen. Kouluhallitus ilmoitti 6.3., ettei sen toimivaltaan kuulunut luvan myöntäminen kyseisten luokkien eikä tarvittavien virkojen perustamiseen. Samalla kouluhallitus ilmoitti, ettei sellaisten lasten koulunkäyntiä, jotka eivät ole oppivelvollisia eli joiden oppivelvollisuuden suorittamista on lykätty, voida nykyisen lainsäädännön puitteissa järjestää kansakoululaitoksessa, mutta että kunnan siirryttyä peruskoulujärjestelmään voidaan kunnan koululaitokseen perustaa myös esiluokkia. Suomenkielisten kansakoulujen kasvatusneuvolan lausunnon mukaan osa ko.

oppivelvollisuusikäisistä lapsista tarvitsisi välttämättä päivähoitoa. Kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa syyslukukautena 1970 käyttämään vapaina olevia koululasten päiväkotien aamu- ja ilta-päivävuoroja opettajineen päivä- ja erityishoidon antamiseen niille oppivelvollisuusikäisille lapsille, joiden oppivelvollisuuden alkamisajankohtaa on lykätty ja joille sanottu erityishoidon antaminen on suomenkielisten kansakoulujen kasvatusneuvolan mielestä tarpeellista. Samalla valtuusto päätti, ettei näiltä lapsilta peritä syyslukukaudelta 1970 korvausta heille annetuista aterioista (30.9. 710 §).

Lastentarhojen perustaminen ym. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan ylittämään kertomusvuoden pääomamenoihin erinäisten rakennusten perusparannuksia varten merkittyä siirtomäärärahaa enintään 4 400 mk:lla talossa Pietari Hannikaisen tie 3 olevan lastentarhahuoneiston keittiön muutostöitä varten (17.6. 536 §).

Etelä-Haagasta Vakuutusosakeyhtiö Pohjolalta vuokrattaviin huonetiloihin päätettiin perustaa lastentarhan kolme kokopäiväosastoa ja kaksi puolipäiväosastoa sekä 45 lapsen lastenseimen käsittävä lasten päivähoitolaitos huonetilojen valmistuttua syksyllä v. 1971 (16.12. 971 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v:n 1968 talousarvion pääomamenoihin Etelä-Haagan lastentarha- ja -seimirakennuksen suunnittelua ja rakentamista varten merkitystä määrärahasta 342 000 mk Santahaminan lastentarhan rakentamiseen (2.9. 621 §).

Pihlajamäkeen rakennettavaan 2. lastentaloon päätettiin sen valmistuttua perustaa 100 lastentarhapaikkaa ja 15 lastenseimiä käsittävä lasten päivähoitolaitos (29.4. 327 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen käyttämään kertomusvuoden talousarvioon Siltämäen lastentarharakennuk-

1. Kaupunginvaltuusto

sen suunnittelua ja rakentamista varten merkityn 500 000 mk:n määrärahan, sen käyttötarkoitusta muuttaen, Rakennustoimisto A. Puolimatka Oy:ltä ostettavien, Siltamäen korttelin n:o 40006 tontille n:o 1 rakennettavien lastentarha- ja -seimihuoneistotilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden merkintähinnan osittaiseen maksamiseen. Samalla oikeutettiin lastentarhain lautakunta perustamaan em. huonetiloihin niiden valmistuttua 100 lastentarha- ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävä lasten päivähoitolaitos. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen, kaupunginvaltuusto toivoo, että kaupungin rakentaessa omille tonteilleen uusia lasten päivähoitolaitoksia huonetilat suunniteltaisiin siten, että jokaisessa kokopäivälapsiryhmässä olisi enintään 20 lasta (17.6. 530 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan perustamaan Tapaninvainioon rakennettavaan lastentaloon sen valmistuttua 100 lastentarhapaikkaa ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävän lasten päivähoitolaitoksen. Samalla kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään kertomusvuoden talousarvioon Tapaninvainion vanhusten asuintaloo ja lastentarhaa varten merkityn 300 000 mk:n suuruisen osamäärärahan kokonaisuudessaan Tapaninvainion lasten päivähoitolaitoksen rakentamiseen (16.12. 972 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan perustamaan Pihlajiston alueelle asuntotuotantotoimikunnan toimesta Pihlajisto I:n rakennusohjelman puitteissa rakennettavaan lastentaloon sen valmistuttua 50 lastentarhapaikkaa ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävän lasten päivähoitolaitoksen. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Koska lastentarhapaikoista on suuri puute, kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta tutkimaan mahdollisuuksia rakennustöitä viivästyttämättä lisätä Pihlajiston lastentarhan hoito-

paikkaluvun 75:ksi siten, että saman huone-tilaohjelman puitteissa olisi nyt suunnitellun lisäksi yksi 25 lapsen puolipäiväosasto (30.9. 709 §).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi rakennusviraston talorakennusosaston laatimat, 31.10. 1969 päivätyt Kontulan 2. lastentalon luonnospiirustukset n:o 1—3. Lastentalon valmistuttua siihen saatiin perustaa 100 lastentarhapaikkaa ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävä lasten päivähoitolaitos (4.3. 193 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto oikeutti lastentarhain lautakunnan laajentamaan Kontulan lastentarhan toimintaa perustamalla tontilla Naapurintie 5 oleviin kahteen kansakoulujen käytöstä vapautuneeseen, Kontulan lastentarhan välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan rakennukseen 75 uutta lastentarhapaikkaa (16.9. 669 §).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talorakennusosaston laatimat, 23.9.1969 päivätyt Vuosaaren lastentarha- ja seimirakennuksen luonnospiirustukset n:o 1—4. Rakennuksen valmistuttua siihen saatiin perustaa 100 lastentarha- ja 45 seimipaikkaa käsittävä päivähoitolaitos (4.3. 194 §).

Vuosaaren päätettiin perustaa 1.1.1971 lukien yhden kokopäiväosaston tai vaihtoehtoisesti lastentarhain lautakunnan harkinnan mukaan kaksi puolipäiväosastoa käsittävä ruotsinkielinen lastentarha siirtämällä kantakaupungin alueelta tarvittavat ruotsinkieliset osastot opettajanvirkoineen lautakunnan 28.5. tekemässä esityksessä tarkoitettulla tavalla uuteen lastentarhaan (9.12. 944 §).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talorakennusosaston laatimat, 6.2.1970 päivätyt Veräjämäen lastentalon luonnospiirustukset n:o 1—5. Lastentaloon saatiin perustaa 100 lastentarhapaikkaa ja 30 lastenseimipaikkaa käsittävä lasten päivähoitolaitos (29.4. 326 §).

Lastentarhojen perustamistoimenpiteitä ym. koskevan aloitteen tekivät vt Pekka Venna ym. 18.6.1969. Aloitteessa mainittiin mm., että koulujen vaatimusten yhä lisää-

tyessä olisi tärkeätä 6-vuotiaitten lasten päästä lastentarhaan mm. oppivalmiuden tehostamiseksi ja sosiaalisten kontaktien luomiseksi. Puolipäiväosastolla olevien lasten työpäivä ei missään tapauksessa saisi olla nykyistä neljää tuntia pitempi, eikä lapsiryhmä saisi olla 20 lasta suurempi. Koska lastentarhat eivät ole huoltolaitoksia vaan pedagogis-kasvatuksellisia laitoksia, niiden tulisi kuulua kaikkine erilaisine linjoinen kouluhallituksen alaisuuteen. Aloitteentekijät esittivät, että kaupunginhallitus veloitettaisiin ottamaan huomioon mainitut asiat kaupungin lastentarhojen perustamis- ja organisoimistoimenpiteissä.

Lastentarhain lautakunta totesi, että lastentarhain lautakunnan ja sen alaisten laitosten ohjesäännön 43 §:ssä määritellään lastentarhat sosiaalipedagogisiksi laitoksiksi. Kouluhallitus lähetti 21.2.1969 lastentarhalaitoksen siirtämisestä kouluhallituksen alaisuuteen yleiskirjeen, missä mainittiin mm. seuraavaa: Koulujärjestelmän perusteista 26.7.1968 annetun lain 2 §:n 1 mom:n mukaan kunnan koululaitoksen runkona tulee mainitun lain voimaan tultua olemaan oppivelvollisille tarkoitettu peruskoulu, johon voi kuulua lastentarha ja sitä vastaavia esiluokkia. Lautakunnan mielestä olisi suotavaa, että 6-vuotiaille voitaisiin järjestää mahdollisuus päästä lastentarhaan. Tämän ikäisiä lapsia oli 1.1.1968 Helsingissä n. 6 800. Syksyllä 1969 heistä oli lastentarhoissa n. 2 830. Ohjesäännön mukaan on etusija annettava niille lapsille, jotka eniten ovat lastentarhan tarjoaman kasvatuksen ja hoidon tarpeessa. Valintaan vaikuttavat huomattavasti sosiaaliset syyt. Lastentarhojen puolipäiväosastoilla olevien lasten äideistä n. 65 % on ansiotyössä, suurin osa kokopäivätoimessa. Tämän johdosta on myös puolipäiväosastoilla pyritty antamaan huoltajalle mahdollisuus tuoda lapsi lastentarhaan työhön mennessään tai hakea hänet sieltä työstä palatessaan. Suoritetun tutkimuksen mu-

kaan toimintavuoden 1968/1969 aikana, jolloin lapsia oli suhteellisen paljon läsnä, lapsimäärä puolipäiväosastolla oli keskimäärin 21.4 lasta opettajaa kohden päivässä, vastaava luku kokopäiväosastoilla oli 20.8. Päivähoidon tarve nykyään on niin suuri, että sen tyydyttäminen toistaiseksi tulee vaikuttamaan lasten sijoitukseen enemmän kuin lasten ikä. Toisiinsa verrattavissa tapauksissa 6-vuotiaat on pyritty asettamaan etusijalle, koska he pitävät paikkaa hallussaan vain yhden vuoden. Lasten päivähoitokomitea, jonka eräänä tehtävänä on tutkia päivähoiton tarvetta, on tähän asti kannattanut lastentarhamaksujen porrastuksen toteuttamista. Sosiaaliministeriön asettama lasten päivähoitolaitostoiminnan säännöstoimikunta esitti, että samassa ryhmässä hoidettavien lasten lukumäärää vähennettäisiin siten, että se olisi puolipäiväosastoissa vähintään 16 ja enintään 24, kokopäiväosastoissa vähintään 12 ja enintään 20, erityislastentarhassa ja sitä vastaavassa osastossa vähintään 8 ja enintään 12 sekä lastenseimissä vähintään 8 ja enintään 12 tai, jos lastenseimi jakaantuu osastoihin, vähintään 6. Edelleen säännöstoimikunta ehdotti, että 5 v:n siirtymäkauden ajan noudatettaisiin tältä osin nykyisin voimassa olevia säännöksiä. Säännöstoimikunta piti kohtuullisena, että päivähoitolaitoksissa annettavista palveluksista perittäisiin muilta kuin varattomilta ja vähävaraisilta lasten huoltajilta päivämaksu, jonka enimmäismäärän vahvistaisi sosiaalihallitus. Koska näitä ehdotuksia ei toistaiseksi ole käsitelty valtioneuvostossa, ei tässä vaiheessa voida määritellä lastentarhatoiminnan tulevia suuntaviivoja. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (18.3. 230 §).

Lahjoitukset. Kaupunginvaltuusto päätti kiitollisena ottaa vastaan dipl.ins. Runar Hernbergin lastentarha Domukselle lahjoittaman levysoittimen (16.12. 969 §).

Leikkikenttätöimintää varten päätettiin 1.1.

1. Kaupunginvaltuusto

1971 lukien perustaa seuraavat uudet virat: kaksi leikinohjaajan (11) ja kaksi leikinohjaajan (9) virkaa (10.6. 421 §).

Muut sosiaaliset tehtävät

Kasvatusneuvolan 28. pl:aan kuuluvan kasvatusneuvolalääkärin viran haltijan kanssa päätettiin tehdä palkkaussopimus siten, että

hänelle maksetaan 3 037 mk/kk 1.1.1970 lukien. Sopimus tehtiin toistaiseksi, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (27.5. 371 §).

Suomenkielisten kansakoulujen kasvatusneuvolan 28. pl:aan kuuluvan koulupsykiatrin viran haltijan kanssa päätettiin tehdä palkkaussopimus siten, että hänelle maksetaan 3 037 mk/kk 1.1.1970 lukien, molemminpuolinen irtisanomisaika kolme kuukautta (27.5. 371 §).

5. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Kansakoulutoimi

Kansakoulutoimen eräiden virkojen järjestely. Kaupunkiliiton toimisto oli syksyllä v. 1969 lähettänyt kaupungin ja kauppala-hallitusten tiedoksi hallituksen esityksen laiksi koulutoimen johtajista ja sihteereistä, mikä laki sittemmin annettiin 12.12.1969. Toimisto piti välttämättömänä, että koulu-suunnittelussa olisi apuna tehtävään riittävästi perehtynyt henkilö, minkä vuoksi olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin koulutoimen johtajan tai sihteerin viran perustamiseksi 1.4. 1970 lukien. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti

1) perustaa kaupungin kansakoululaitokseen 1.4. lukien yhden 34. pl:aan kuuluvan koulutoimen johtajan viran ja yhden 32. pl:aan kuuluvan ruotsinkielisen koulutoimen johtajan viran,

2) siirtää koulutoimen johtajan virkaan 1.4. lukien sitä haettavaksi julistamatta kansak. tarkast. Walter Erkon ja ruotsinkielisen koulutoimen johtajan virkaan sitä haettavaksi julistamatta kansak. tarkast. Hilding Cavinuksen,

3) kansakoululain 53 §:n nojalla perustaa 1.4. lukien kaupungin suomenkieliseen kansakoululaitokseen yhden 32. pl:aan kuuluvan koulutoimen apulaisjohtajan viran

4) siirtää 1.4. lukien perustettuun koulu-toimen apulaisjohtajan virkaan sitä haettavaksi julistamatta toisen kansak. tarkast. Kalevi Jääskeläisen, sekä myöntää rahoitusmenojen pääluokkaan uusia vakinaisia virkoja varten kaupunginvaltuuston käytettäväksi merkityistä määrärahoista suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettäväksi 7 749 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan käytettäväksi 3 550 mk kyseisten, aikaisempaa korkeampien, v. 1970 maksettavien palkkojen suorittamista varten (4.3. 172 §).

Koulukypsyysluokkia koskeva asia. Kaupunginvaltuuston 3.9.1969 hyväksymän toivomusponnen johdosta, joka koski koulukypsyysluokkien perustamista, suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli tehnyt esityksen viiden koulukypsyysluokan ja viiden koulukypsyysluokan opettajan viran perustamisesta 1.8.1970 lukien. Kouluhallitukselta oli pyydetty lupa näiden erityisluokkien perustamiseen. Kouluhallitus ilmoitti 6.3.1970, ettei sen toimivaltaan kuulunut mainitun luvan myöntäminen. Samalla kouluhallitus ilmoitti, ettei sellaisten lasten koulunkäyntiä, jotka eivät ole oppivelvollisia eli joiden oppivelvollisuuden suorittamista on lykätty, voida nykyisen lainsäädännön puitteissa järjestää kansakoululaitoksessa,